

DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh414>

AMERİKA'DAKİ NEO-MUHAFAZAKAR, LIBERAL TARİHÇİLİK ÇATIŞMASI VE LYNNE CHENEY

Hasan SUNGUR*

Özet

Modern anlamda eğitim sistemlerine ve tarih eğitimine bakıldığında, kronolojik bir süreç halinde sunulan tarihi bilgiler ve bu bilgiler ışığında verilmeye çalışılan mesajların hemen hepsinde iktidarın müdahalelerini hissetmek, hatta bu müdahalelerin somut örneklerle planını ortaya koymak mümkündür. Tabii iktidarın bu anlayışına karşılık her zaman muhalif diyebileceğimiz düşünce alternatifleri de oluşmuştur. Bu alternatifler çıkış noktaları itibariyle liberal, muhafazakâr, sosyalist vb. ideolojilerin merkeze alındığı çeşitlilik gösteren niteliklere sahiptir. Bu yazıda 1980 sonrası Amerika'da, güçlenen neo- muhafazakarlığın tarih eğitimine yüklediği anlamlar ve bu düşüncenin savunuculuğunu yapmış olan Lynne Cheney'in tarih ve tarih eğitimine yaklaşımı incelenecektir. Böylece Amerika'daki tarih eğitimini anlatırken bir taraftan gelişmiş ülke modellerinin başında gelen Amerika örneği ile karşılaştırma yapma şansını bulmuş olacağız. Diğer taraftan da dünyanın herhangi bir ülkesinde okullarda tarih eğitiminin ne gibi tartışmalara ve siyasal kavgalara konu olabileceğini, genelde eğitimin, özelde tarih eğitiminin, yalnızca eğitim olmadığını gözler önüne sermiş olacağız. Bu çalışma literatür tarama metodolojisine uygun olarak yürütülmüştür

Anahtar Kelimeler: Neo-muhafazakârlık, Amerika, Tarih eğitimi, Lynne Cheney

The Conflict of Neo-Conservative and Liberal Historiography in United States and Lynne Cheney

Abstract

When education systems and history education are scrutinized, it is quite easy to notice the intervention of power in chronologically presented historical facts and

* Yrd. Doç. Dr., Tunceli Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

messages that are conveyed through this information, which can be exemplified with many solid examples. As expected, alternative arguments are often constructed by sides that can be considered as opposition against this involvement of power. These contrasting opinions have myriad of points of origin according to which ideology they are based on, such as but not limited to liberalism, conservatism and socialism. This research examines historical meanings that were attributed by growing neo-conservatism in the United States after 1980, along with history education and history perception of Lynne Cheney who defended neo-conservatism. Thus, by profoundly portraying the education system of the United States, a country that stands among others as a modern state, we would be able compare the American system with its counterparts. While we write about how history education in a particular country can be subjected to various discussions and political conflicts, we will shed light to the fact that education, especially history education, does not only have educational purposes. This study was carried out according to the methodology of literature

Key Words: Neo-conservatism, the United States, History Education, Lynne Cheney

Giriş

Amerika'da tarih eğitiminin yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmalar farklı yaklaşımları da beraberinde getirmiştir. 1994 yılında ABD'de eğitim kalitesi konusundaki endişeler sonucunda hazırlanan çalışmalar kitap olarak sunulmuştur. Yapılan her çalışma karşı düşünce anlayışını benimseyenlerce eleştirilere tabi tutulmuştur. Eleştirilerin temeli, iki noktada düğümlenmiştir: Muhafazakâr-milliyetçi tarih anlayışı ile liberal tarih anlayışı. Muhafazakâr-milliyetçi yaklaşımın liberal düşünceye yönelttiği eleştirilerin temelinde liberal düşüncenin ülkenin geçmişinin karamsar, ezik, zayıf gösteriliyor olması vardır. Tarihin kahramanlarla ve şanlı bir geçmişle dolu olduğunu düşünen birçok kişi Amerika'nın karanlık geçmişinin ortaya çıkarılmasını vatan hainliği olarak görmektedir. Oysa liberal düşünceye sahip kişiler amaçlarını, önyargısız, kanıtlara dayanan, gereksiz yere mitleştirmeye gitmeden ve farklı bakış açılarını koruyarak bilimsel bir tarih anlayışı ortaya çıkarmak olarak ifade etmektedirler. Bu yazıda, 1980 sonrası Amerika'da yükselen neo-muhafazakârlığın önde gelen temsilcisi olan *Lynne Cheney'in* son dönemlerde Amerika'da yaşanan tarih tartışmalarında oynadığı rol ve tarih eğitimine yaklaşımı incelenecektir. Lynne Cheney, 2001-2009 yılları arasında George W. Bush iktidarı döneminde başkan yardımcılığı yapan Dick Cheney'in eşidir. Aynı zamanda Amerika'da eğitim alanında gerçekleştirilecek projeleri desteklemek amacıyla kurulan özel ve bağımsız bir kuruluş olan Ulusal Beşeri

Bilimler Sermayesi'nin [National Endowment for the Humanities] 1986-1993 yılları arasında başkanlığını yapmıştır. Bu çalışma literatür tarama metodolojisine uygun olarak yürütülmüştür. Çalışma yürütülürken Amerika'daki Tarih Eğitimin yapılandırılmasında direkt etkisi olan kişi ve kurumların raporlarından yararlanılmıştır. Aynı zamanda Tarih eğitimi üzerine yazılan makaleler, ders kitapları ve tartışma metinlerinden de yararlanılmıştır.

Tarihsel Arka Plan

Amerika'nın kuruluşundan itibaren, eğitimin iyileştirilmesine yönelik reform çağrıları pek çok kez gündeme gelmiştir. Toplum hayatında ortaya çıkan yeni şartlar, eğitimin de bu şartlara ayak uydurmasını zorunlu kılmıştır. Amerika'da yaşanan sosyal değişimlere cevap verecek eğitim reformları belirli kalıplarla tekrar etmiştir. Örneğin, 1960'lı yılların liberal bakışı, öğrenci merkezli ve eşitlikçi bir eğitime odaklanırken, 1890'dan 1950'li yıllara uzanan muhafazakâr algı milli ekonominin veya ordunun bekasını önceleyen ve öğrencilere de bu sorunlarla nasıl başa çıkılması gerektiğini öğreten bir tarih eğitimi sunmuştur. 1980 ve 90'lara gelindiğinde, ekonominin kötüye gitmesi - özellikle Amerika'nın durmadan büyüyen bir diğer güç olan Japonya ile kıyaslandığında ekonomik anlamda büyük sıkıntıyla karşılaşabilecek olduğu gerçeği ve Amerikan rüyasının kaybolmasının ülkenin eğitim konusundaki yetersizliğe ile ilişkilendirilmişti. 'The National Commission on Excellence in Education' ['Ulusal Eğitimde Mükemmellik Komisyonu'] tarafından 1983 yılında hazırlanan *A Nation at Risk: The Imperative for Educational Reform* ['Risk Altındaki Ulus: Eğitim Reformunun Zorunluluğu'] başlıklı rapor Amerika'daki eğitimin zayıf noktalarını göstermesi açısından önemli bir çalışma özelliği taşımaktadır. Bu çalışma genelde eğitim, özelde ise tarih eğitiminin aksayan, zayıf noktalarını vurgulaması bakımından da dikkat çekicidir. Bu rapor tüm ulusun ve eğitim camiasının hareketlenmesini sağlamıştır. Eleştirel bir bakış açısının egemen olduğu bu raporda yeni bir eğitim reformunun başlangıç ilkeleri de şu sözlerle ifade edilmiştir: "İyi niyetli olmayan bir görüş ya da dış mihrak bugün Amerika'daki ortalama eğitim performansını ve uygulamalarını ABD'ye empoze etmeye çalışsındı, bu durumu bir savaş hareketi olarak görürdük. Ancak görüldüğü kadarıyla, bunun olmasına biz kendimiz izin verdik. Öğrencilerin, Sputnik meselesinden sonra gösterdikleri gelişimi bile çarçur ettik. Üstelik, bu gelişimleri zamanında

mümkün kılan sistemleri devre dışı bıraktık. Sonuç olarak, uzun süredir düşüncesizce tek taraflı bir eğitimde ‘silahsızlandırma’ çabası içerisindeyiz.”¹

Ayrıca bu raporda eğitimin yetersiz olduğu çeşitli istatistikî bilgilerle de sunulmaya çalışılmıştır: “23 milyon civarında Amerikan vatandaşı yetişkin, günlük okuma, yazma ve algılama konularında yapılmış basit testlerde bile yetersizdir... Lise öğrencilerinin standardize edilmiş testlerdeki ortalama başarıları, 26 yıl öncesinden daha düşüktür.”² Her ne kadar raporda dile getirilen birçok istatistikî bilgi abartılmış rakamlarla yazıldıysa da rapor Amerika’da büyük yankı uyandırmıştır. 1984’ten 1989’a kadar eğitimle ilgili pek çok kuruluş, *A Nation at Risk*’e bir cevap olarak—yani, bu rapordan hareketle—Amerikan eğitim sisteminin geliştirilmesi için öneri raporları sunar. Bu raporlar, öğretmen eğitiminde bazı reformlar, şehir okullarının geliştirilmesi, ayrıcalıksız çevrelerden gelen öğrencilerin okuldaki sorunlarıyla ilgilenilmesi, okul seçimi hakkında planlama gibi daha pek çok konuda öneriler içermektedir. Ayrıca tüm bu raporların dile getirdiği ortak sav liberal eğitim reformlarının işlevsizliği net bir bilgi haline geldiği ve artık eğitimde neo-muhafazakâr politikalar güdülmesi gerektiği yönündeydi.

A Nation at Risk ile başlayan reform çağrısı, ulusal standartlar üzerine hararetle tartışmaları alevlendirdi. Özellikle reformcuların pek çoğu tarih eğitiminin, öğrencileri en ufak bir tarihsel bilgiden bile eksik bırakacak kadar kötüye gittiğini düşünmektedirler. *What Do Our 17-Year-Olds Know? A Report on the First National Assessment of History and Literature* adlı çalışmalarında Ravitch ve Finn görmüşlerdir ki sadece öğrencilerin %51’i kronoloji sorularına doğru cevap verebilmiş, %71,3’ü harita ve coğrafya sorularını doğru cevaplamış, %61.6’sı önemli tarihsel karakterleri tanıyabilmiş, %54.4’ü anayasa hakkındaki soruları doğru cevaplamış, %58.2’si vatandaşlık haklarına yönelik soruları bilebilmiş, %52.3’ü uluslararası ilişkilere yönelik soruları

¹ *A Nation at Risk: The Imperative for Educational Reform. A Report to the Nation and the Secretary of Education United States Department of Education by The National Commission on Excellence in Education*, April 1983. s. 5.

² *A Nation at Risk: The Imperative for Educational Reform. A Report to the Nation and the Secretary of Education United States Department of Education by The National Commission on Excellence in Education*, April 1983

cevaplayabilmiş ve sadece %49'u ulusumuz kurulmadan önceki zamanlara ve koloniler zamanına yönelik soruları doğru yanıtlayabilmiştir.³

Eğitim konusunda bu yetersizlik dönemin muhafazakâr başkanı Ronald Reagan'ı harekete geçirmiş ve bu koşullarla nasıl mücadele edileceğini anlatabilecek, müfredatı yüksek akademik standartlara ulaştırabilecek bir eğitim reformunu zorunlu kılmıştı. Öncelikli olarak eğitim kalitesini artırmak amacıyla ulusal standartların oluşturulmasına karar verilir. 'Ulusal Standartlar' fikri yeni olmasa da, bundan önceki yıllarda bu standartları belirleme yönündeki her çaba Amerika'da şüphe uyandırmıştı. Eğitimdeki ulusal standartları sadece basit düzeyde okuma-yazma bilen bireyler değil, kendini ifade edebilecek seviyede bilgi ve bilinç sahibi bireylerin ortaya çıkmasını sağlayacak bir uygulama olması gerektiğinin altını önemle çiziyorlardı.

"Ulusal standartlar eğitilmiş bir Amerikalının neleri bilmesi ve yetişkin olarak hayatta neler yapması gerektiğine yönelik ulus çapında ortak bir anlaşma olarak algılanmalı. Bu benim için tüm ulusta herkesin bilmesi gereken minimum bilgi ve yetenek dağarcığı anlamına geliyor. Bunlar sadece temel yetenekler olmamalı. Bundan daha da öteye gitmeli. ... Yazı yazmaktan bahsediyorum mesela. ... Herkes ne anlatmak istediğini mükemmel bir şekilde anlatabilecek kadar iyi yazabilmeli."⁴

1986'da başkan Ronald Reagan, Lynne Cheney'i Ulusal Beşeri Bilimler Sermayesi[National Endowment for the Humanities]'nin başkanlığına atadı. Cheney'in öncelikli görevi ülkedeki sosyal bilimler ve tarih eğitiminin kalitesini artırmaktı. Bu amaç için 1992'de Okullardaki Tarih Eğitimi için Ulusal Merkez - National Center for History in the Schools- (NCHS) kuruldu. Bu merkezin görevi ülkedeki tarih eğitiminin durumunu araştırmak ve tarih eğitimi için model programları geliştirmektir. Tarih eğitiminin iyileştirilmesi için ülke genelinde yapılan reform çağrıları neticesinde "Ulusal Tarih Standartları Projesi" [*National History Standards Project*], National Endowment for the Humanities ve ABD Eğitim Bakanlığı parasal desteği ve ülke genelinde birçok akademisyen, öğretmen, kurum ve kuruluşların katılımı ile başlatılmıştı. Yaklaşık 32 ay süren bu çalışma sürecince birçok konu tartışma konusu haline

³ Ravitch, D. and Finn, C. E., Jr.. *What Do Our 17-Year-Olds Know?: A Report on the First National Assessment of History and Literature* (First edition). New York: Harper & Row.1987, s. 47-73

⁴ Finn, C. E., Jr.. National Standards: A Plan for Consensus. *Teachers College Record*, 91 (1), 1989 s.3-9.

gelmişti. Özellikle proje dâhilinde hazırlanan Amerika ve Dünya tarihi müfredatları tartışmaların temelini oluşturuyordu. Müfredat hazırlama sürecinde “kimin” tarihinin öğretilmesi gerektiği konusu ciddi tartışmaları da beraberinde getirmişti.

Müfredatı hazırlayacak olan birçok öğretmen ve tarihçi, Kaliforniya Üniversitesinde Tarih profesörü olan Gary Nash danışmanlığında, başta birincil kaynaklardan yola çıkmak kaydıyla, öğrencilerin ilgisini çekebilecek canlı bir ders müfredatı oluşturmak için büyük bir araştırma sürecine girdiler. Ayrıca şimdye kadar tarihin dışında bırakılan konularda- Kadın Tarihi, Sosyal-İş Tarihi, Etnik Tarih gibi Tarih alt dallarının müfredatta yer alması için yoğun bir çaba gösterdiler.

Amerikan tarihinin onu oluşturan tüm insanların hikâyesini de içermesi gerektiği fikri 1990'lara kadar pek yoktu. O zamana kadar, tartışmalı konulardan kaçınmak ve tarihi bir propaganda aracı haline getirmemek şarttı. ‘Ötekiler’in de tarihlerinin anlatılmasından yana olan, Batılı insanların ‘ötekinin’ tarihini anlatış biçimini sürekli eleştiren, özgür toplumlarda tarihçilerin ek görevleri de olduğunu savunan, tarihçi Bernard Lewis, şunları söyler: “Bizim özgür bir ülkenin tarihçileri olarak insanların tabu olarak görebileceği tartışmalı meselelerden kaçmamak gibi ahlaki ve profesyonel bir zorunluluğumuz var; kendi istekleri doğrultusunda sansür koyabilmek için değil de, bu konuları polemik yaratmadan, hiçbir insan grubunu rencide etmeden, uzman bir şekilde tartışılabilirsin diye. Geçmişte yazılanların yalanlanıp tarihin bir propaganda aracı haline getirilmeye çalışıldığı bir çağda yaşıyoruz. Hükümetler, dini hareketler, politik partiler harıl harıl tarihi istedikleri gibi ve yandaşlarının tarihi bilmelerini istedikleri gibi yazmakla meşguller.”⁵

Standartlarla gündeme gelen yeni sosyal tarih anlayışı geleneksel tarihin bireysel-kahraman odaklı “vatansever” duruşuna karşıt bir tavır olarak algılanmış ve yeni bir çatışmayı da beraberinde getirmişti. Sözü edilen çatışmanın temel noktası şudur: Gelenekselciler, lise müfredatına uygulanacak olan ve “Standartlar”da altı çizilen yeni sosyal tarihin, gençlerdeki vatanseverlik ve geleneksel tarih bilinci gibi kavramları yok etmesinden korkmuştur. Gelenekselcilerin karşısında duran reformcular, çok daha az kahramanlık ve zafer öyküleriyle ön plana çıkan ve çoğulcu bir tarih anlayışını benimsemişlerdir. 1994’te kitap olarak basılan ulusal tarih standartları, başta

⁵ Lewis, BOther People’s History. *The American Scholar*, 50 (3), . Summer,1990,. s.397-405

eğitimci camiası olmak üzere tüm ülkede yankı uyandırmış ve tarih eğitimi ülkenin gündemine oturmuştu.

Tarih Tartışması

20 Ekim 1994'te *The Wall Street Journal*'da "Tarihin Sonu" başlığıyla yayımlanan bir makale henüz yayımlanmamış tarih standartları üzerinde şiddetli bir tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Tarih standartlarını hazırlayan "National Endowment for the Humanities" (NEH) kurumunun 1986'dan 1993'e dek başkanlığını yürütmüş olan Lynne Cheney tarafından yazılan makale, tarih standartlarını hazırlayan komiteyi politik doğrulukla ve aşırı çok kültürlülükle suçlamıştı. Vurgusu yapılan diğer bir öge ise standartların, Amerika'nın zaferlerini ve kahramanlarını vurgulamayı ihmal ettiği yönündeydi.

Ulusal Tarih Standartları, çağdaş bir Birleşik Devletler ve Dünya Tarihi eğitim standartları oluşturmak için toplanan NEH'nin otuz iki ay süren çabalarının sonucunda ortaya çıkmıştı. En çok tartışılan konulardan biri çok kültürlülüktü zira standartlarda kimin tarihine hangi ölçüde yer verileceği hassas bir konuydu. Birçokları yeni standartların geleneksel olarak ülkenin tarihinde yer verilmeyen etnik ya da dini azınlıkların deneyimlerine de yer vermesi gerektiğini düşünüyordu. Diğerleri ise tarih eğitimde çok kültürlülüğe yapılacak böyle bir vurgunun ulusal birlikteliği bozabileceğinden, Amerika'nın "Balkanlaştırılmasından" endişe duymaktaydı.⁶ Okulların tarih müfredatı üzerinde tarih standartları ile beraber daha da yoğunlaşan tartışmalar aynı zamanda toplumun içinde bulunduğu kültürel savaşlarında bir aynası niteliğindedir. Sebebi ne olursa olsun, The National History Standards (Ulusal Tarih Standartları) diğer herhangi bir disiplinden çok daha fazla tartışmaya sebep oldu.⁷

Kültür savaşları ABD'de çok uzun zamandır görülmekteydi. Bu noktada göze çarpan en büyük çatışmalardan biri, politik gücün tarih eğitimine olan etkisiydi. Özellikle 20. Yüzyılda Amerika'da güç (iktidar) dengelerinin değişmesi tarih anlatımının da değişmesine yol açmıştır Her ne kadar geleneksel güçler 1890'larda ve 1950'lerde güçlü olmuşsa da ilerlemeci hareketler 1930'larda ve 1960'larda önemli değişikliklere sebep oldu. Geleneksel ya da

⁶ Jonathan Zimmerman, *Whose America? Culture Wars in the Public Schools*, Harvard University Press, 2002, s. 216

⁷ Siebenthaler, Donna J. *Letting Teachers Speak: The National History Standards Project and Its Consequences*. Tez. Auburn, Alabama: Auburn University, 2008. s.31

muhafazakar eğitim reformu hareketlerini takip eden daha liberal ve ilerlemeci reformcuların oluşturduğu döngü 1980'ler ve 1990'larda da devam etti ve bu önemli tartışmaları yarattı.⁸

Ulusal Tarih Standartları'nın hazırlanmasında önemli bir rol üstlenen, eğitim müfredatları uzmanı ve California Eyalet Üniversitesi Eğitim Fakültesi profesörü Linda Symcox ABD'de uzun bir geçmişe sahip kültür savaşlarını şöyle özetler:

“Tarih müfredatı üzerindeki tarihi mücadeleyi analiz ettiğimizde görürüz ki politik değişimin gelgitlerine bağlı olarak şiddetini artıran ya da azaltan bir çatışma görülmektedir. Bu çatışmada sosyal kontrol sosyal adaletle, bireysel haklar kolektif haklarla çekişir. Müfredat üzerindeki görüş ayrılığının temelinde şu soru yatar: Eğitimin amacı bireyin potansiyelini maksimize mi etmektir? Yoksa okullar sosyal reformun araçları mı olmalıydır? Bu iki amaç herhangi bir şekilde birbiriyle uyumlu hale getirilebilirler mi? Bu temel sorunun cevabı insanın potansiyeline ve insanın demokrasilerdeki sosyal sorumluluklarına dair derin inançlarımıza dayanır; ve bu nedenle müfredat şu ana dek, ve her zaman, tartışmalı bir alan olmuş ve olacaktır.”⁹

İdeoloji ve Tarih Eğitimi

Amerika'da tarih eğitiminin kültür savaşlarının önemli bir parçası olması sonuç olarak rastlantı değildir. Devletlerin ve hükümetlerin öncelikli amaçlarından biri devamlılıklarını sağlamaktır. Bu devamlılığı sağlamanın ön koşullarından biri belki de en önemlisi, sosyal kurumların kendi ideolojileri doğrultusunda yeniden üretilmesidir. Bu kurumların başında ise yeni kuşaklara eğitim sağlayan okullar yer alır. Nebraska-Lincoln Üniversitesinde Politik Bilimler profesörlüğü yapmakta olan ve “Eğitimin İdeolojisi [The Ideology of Education]” başlıklı okullardaki ideoloji üzerine önemli politik incelemenin yazarı Kevin Smith bu durumu şöyle açıklamaktadır: “Devlet okulları bu nedenle demokratik bir toplumun işlemesi için ayrılmaz parçalardır. Onların işi yönetim biçiminin değerlerini – devlet, yasalar ve daha özeldede demokratik süreçlerin ürünleri tarafından oluşturulan değerleri – saklamak ve yeniden

⁸ Siebenthaler, Donna J. *Letting Teachers Speak: The National History Standards Project and Its Consequences*. Tez. Auburn, Alabama: Auburn University, 2008. s.14

⁹ Linda Symcox, *Whose History? The Struggle for National Standards in American Classrooms*, New York: Teachers College Press, 2002. s. 11

üretmektir.”¹⁰ Auckland Üniversitesi eğitim fakültesinde profesörlük yapan, Marx'ın eğitim anlayışı üzerine önemli görüşler geliştirmiş olan ve şu sıralar eğitimin özellikle öğretmenler tarafından üstlenilen etik sorumlulukları üzerine felsefi bir araştırma içerisinde bulunan Robin Small bu düşünceye katılmaktadır fakat aynı zamanda şunu da kabul etmektedir, “Eğitim, üretimin sosyal bağlarını yeniden üretir, fakat aynı zamanda kendi sosyal bağlarını da yeniden üretir, hem kısa hem de uzun vadede.”¹¹ Özetle, toplum kendini gelecek kuşaklara kopyalamak için kurumları, özellikle de okulları kullanmaktadır.¹²

Günümüz teorisyenleri ideolojilerle beslenen bir eğitim anlayışının bilgi akışını kontrol ederek toplumu biçimlendirdiğini öne sürmektedir. Okulların artık eşitleyici olduğuna inanmayan günümüz teorisyenleri bunun yerine güç ve statüye götüren hukuk, tıp ve yönetime dair bilgileri yüksek sosyal sınıflardan gelen öğrencilere daha alt denilebilecek pratik bilgileri ise daha alt sınıflardan, işçi sınıflarından gelen öğrencilere dağıtarak sosyal sınıf dağılımını korumaya yaradığını savunmaktadır.¹³

Okulların istenilen sosyal yapının elde edilmesine en önemli katkısı bilginin kontrolüne olanak sağlamasıdır. Egemen olan kültürün kendi amaçlarına ulaşmasını sağlayan kritik yöntem kitlelerin bilgisini kısıtlamak, ya da yönetmektir. Egemenlik, belli bir toplumun bilgiyi koruyan ve üreten kurumlarının kontrolü ile sağlanmaktadır.¹⁴

Egemen olan gücün dayanağı ise istenilen düzenin muhafaza edilmesini ya de yaratılmasını sağlayan ideolojilerdir. Marx'a göre ideoloji, basit bir düzlemde, ezilenlerin yerinde kalmasını sağlayarak egemen olanların yüksek konumunun sanki doğal ve kaçınılmaz bir olgumuşçasına koruyabilmesini sağlayan bir egemenlik şeklidir. Small da Marxist anlayışta ideolojiyi var olan düzeni korumak olarak yorumlamaktadır: “Bu amaçta toplumun doğası üzerine yanlış bir temsil sunar, onun kusurlarını saklar ve eleştiriyi etkisiz bırakır.”¹⁵

İdeolojiler insanların gerçekliği algıladıkları ve yorumladıkları inanç sistemleridir. İdeolojiler gerçeklik değildir, fakat ideolojik çerçevelerde

¹⁰ Smith, Kevin B. *The Ideology of Education: The Commonwealth, the Market, and America's Schools*. Albany, NY: State University of New York Press, 2003. s. 2

¹¹ Small, Robin. *Marx and Education*. Burlington, VT: Ahsgate Publishing Limited, 2005.s. 78

¹² Miller, Samuel. «*History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book*.» Thesis. 2010.s. 31

¹³ Apple, Michael W. *Ideology and Curriculum 2nd Ed*. New York, NY: Routledge, 1990. s. 39

¹⁴ Miller, Samuel. «*History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book*.» Thesis. 2010.s. 15

¹⁵ Small, Robin. *Marx and Education*. Burlington, VT: Ahsgate Publishing Limited, 2005.s.86

gerçekliğin basitleştirilmiş bir formunu üretirler. İdeolojiler toplumla ilgili neyin yanlış olduğunu basit terimlerle açıklar ve toplumun bu hastalıklarına basit reçeteler hazırlar. Dolayısıyla ideolojiler pek çok alanda etkili olup toplumların fikirlerini değiştirebilirler. Wisconsin-Madison Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde profesörlük yapan, otuz yılı aşkın bir zamandır eğitimin demokratikleştirilmesi üzerine çaba harcayan ve müfredata odaklanan eğitim konusundaki görüşleri ile büyük saygınlık kazanan Michael Apple ideolojinin üç farklı kategoride ya da sosyal yapıda fonksiyon gösterdiği konusunda ısrar eder: “(1) belli ve tanımlanabilir bir meslekle ilgili özel rasyonelleştirme ya da kanıtlanma süreçlerinde; (2) daha geniş politik programlarda ve sosyal hareketlerde ve (3) geniş kapsamlı dünya görüşlerinde.”¹⁶

Sosyal yapının korunmasında çeşitli kategorilerde aktif rol oynayarak etkisini gösteren ideoloji, kendini topluma aktarılan bilgide muhafaza etmektedir. ABD'nin en ünlü retorik profesörlerinden biri olan Michael Calvin McGee bu konuda “ideolojinin pratikte politik dil olduğunu, retorik dokümanlarda korunduğunu ve kararları belirleyip toplumsal inancı ve hareketi etkileyebileceğini” iddia etmektedir.¹⁷ Bu dokümanlar ulusa seslenişten çocukların ders kitaplarına dek uzanabilmektedir. Bir metin yazıldığında, ideoloji yazılanın daha doğal görünmesini sağlamakta, böylece metin okunduğuna belirli mücadelelerin ve baskıların saklanması sağlayıp dili sadece egemen kuvvetin desteklediği anlamları kapsamaya zorlamaktadır.¹⁸

Bu durumda tarih, ideolojilerin yayılımı ve korunması için büyük değer taşımaktadır. Hâkim sınıfın arzularına hizmet etmeyen tarihsel gerçekliklerin yok sayılıp aktarılmaması çoğu zaman oluşabilecek muhalefeti hiç oluşmadan yok etmeye yarayacak, egemenlik sahibinin toplumun geçmişini yapılandırarak bugünü ve geleceği kontrol etmesine olanak sağlayacaktır. Cheney'nin kitaplarında bu kontrolün çeşitli örneklerine rastlamak mümkündür. Örneklerin birinde Amerikalı yerliler arasında kolektif bir anlaşmaya biçim veren Tecumseh'in sadece yerlileri modernleştirmek istediğine vurgu yapılmakta, fakat Tecumseh'in bu anlaşmayla Birleşik Devletler'e karşı savaşan İngiliz İmparatorluğu'na destek olmaya çalıştığı saklanmaktadır. Marcuse böyle bir

¹⁶ Apple , Michael W. *Ideology and Curriculum 2nd Ed.* New York, NY: Routledge, 1990. s. 20

¹⁷ McGee, Michael Calvin. «The 'Ideograph': A Link Between Rhetoric and Ideology.» Burghardt, Carl R. *Readings in Rhetorical Criticism 2nd ed.* State College, PA: Strata Publishing, 2000. 456-470. s. 458

¹⁸ Hollindale, Peter. «*Ideology and the Children's Book.*» *Literature for Children: Contemporary Criticism.* 1992.s. 32

sindiriminin “akademik değil politik bir mesele olduğunu” belirtir.¹⁹ Diğer bir tanımıyla, sosyal reproduksiyon, politik bir avantaj için tarihin üretilmesi, şekillendirilmesidir.

Cheney'nin takip ettiği, yaydığı muhafazakâr ideoloji ABD'deki kültür savaşlarının iki kutbundan birini oluşturmakta ve birkaç temel özelliğe dayanmaktadır. Bunlardan birincisi medeniyetler çatışması gibi önemli bir politik teorinin sahibi, zamanında ABD savunma bakanlığı danışmanı ve ölümünde önce Harvard Üniversitesi'nde politik bilimler profesörü olan Samuel P. Huntington'un da belirttiği gibi “bir toplumun temelleri tehdit altındayken, muhafazakâr ideolojinin insanlara bazı kurumların gerekliliğini hatırlatması ve var olanların arzulanırlığını hatırlatmasıdır.”²⁰ Huntington bununla beraber muhafazakârlığın oldukça durumsal bir ideoloji olduğunu, farklı zamanlarda farklı toplumlarda farklı kurumları korumak isteyeceğini de belirtmektedir. Dolayısıyla belli bir yer ve zamandaki muhafazakârlık, bir başka yer ve zamandaki muhafazakâr ideolojiden oldukça farklı değerlere yönelebilmektedir.²¹ Fakat ortak özellikleri, toplumu yeni bir ahlaki kalıba sokmaya çalışan her türlü yeni ve soyut çabadan şüphe etmeleri ve var olan düzeni koruma arzularıdır. Muhafazakâr ideolojilere göre var olan düzen var olmaya devam ediyordur çünkü insan aklını aşan gerçek ahlak anlayışıyla uyumludur.²² Muhafazakârlara göre değişim -faziletli ise- ancak zamanla gerçekleşmeli, deneyimden faydalanmalı ve var olan uygulamalar ve kurumların sınırlarının içinde gelişmelidir.²³

Muhafazakâr ideolojinin böyle bir düşüncüyü benimsemesinin temelinde tipik olarak insanın kusurlarını ve ahlaksızlığını vurgulayan bir bakış açısı yatar. Bu bakış açısında özellikle bireylerin ve bireyliğin kusurları ön plana çıkartılır. İnsanlar doğal olarak kötü, bencil, güvenilmez ve zorlanmadıkları sürece onurlu hareketlerde bulunamayacak varlıklar olarak görülürler. İnsanın bu hatalı doğasına olan inançlarından dolayı muhafazakârlar “adil toplum” yaratmaya

¹⁹ Marcuse, Herbert. *One Dimensional Man: Studies in the Ideology of Advanced Industrial Society*. Boston, MA: Beacon Press, 1991. s. 97

²⁰ Huntington, P. Samuel., *Conservatism as Ideology*, The American Political Science Review, Vol. 51, No. 2, Jun., 1957.

²¹ Farmer, Brian. *American Conservatism: History, Theory, and Practice*. Newcastle, UK: Cambridge Scholars Press, 2005.s. 6

²² A.g.e. s. 7

²³ A.g.e. s. 8

dair her türlü insan çabasını gerçekleştirilemez bulurlar.²⁴ Fakat bu söylemle çelişkili bir biçimde, muhafazakârlar toplum içinde toplum için kararları alması gereken daha bilgili kültürel, politik ve ekonomik elitlerin bulunduğunu da iddia etmektedir.²⁵

Protestan kilisesinin muhafazakâr kesimini temsil eden Evanjelikler gibi, Neo-Muhafazakârlar da mesajlarını başkalarına taşımak istemektedirler. Ryn bu misyoner mesajın “insan doğası, toplum ve politika üzerine perspektifleri içerdiğini ve ‘demokrasi’, ‘özgürlük’, ‘eşitlik’ ve ‘kapitalizm’ gibi temel fikirlerin önemli konseptlerini oluşturduğunu” yazar.²⁶ Bunlar kitlelere ve dünyaya Birleşik Devletlerin özgürlüğün faydalarını dünya genelinde savunmasının tanrı tarafından verilmiş bir hak olduğunu beyan ederler. Cheney’nin demokrasiyi, özgürlüğü ve kapitalizmi sunuş şekli de okuyucuyu bu fikirlerin doğal ve tanrı tarafından belirlenmiş olduğuna ikna etmeyi amaçlar. Bu nedenle de kahramanları, ilham verici başarı hikâyelerini ve demokrasinin doğal sonuçlarını aktarır.²⁷

Tarih: Politik Doğruluk ve Mutlak Gerçek

Lynne Cheney’nin *Telling The Truth [Gerçeği Anlatmak]* adlı eserinin ana teması da bu muhafazakâr ideolojinin temelinde yatan insan doğasına dair çelişkili tasvire dayanmaktadır. Kimin nasıl diğerlerinden daha üstün olduğuna dair herhangi bir kriterin belirlenmemiş olması elitlik iddia eden fakat farklı iki düşünceyi savunan iki grup arasında çatışmalara sebep olmaktadır. *Telling The Truth’un* da ana temasını oluşturan insanların objektif bir tarihin geçerliliğine artık inanmadığı, kendimiz ve kendi cinsiyetimiz, ırkımız ya da sınıfımız için ürettiğimiz her biri eşit geçerlilikteki hikâyelerin olduğu post modern bir çağda yaşadığımız fikri ise Lynne Cheney’nin diğer kanada saldırısının temelini oluşturmaktadır.²⁸

Cheney kitabında gerçeğin ya da doğrunun iktidarı elinde tutanlar tarafından inşa edildiğini iddia eden Fransız felsefeci Michel Foucault’ya karşı çıkmaktadır. *Telling the Truth* Foucault’nun fikirlerinin Batı medeniyetini tehdit ettiğini söylemektedir. “Eğer ki kültür olarak başarılıysak” Foucault’u takip

²⁴ A.g.e. s. 7

²⁵ A.g.e. s. 9

²⁶ Claes, Ryn. «The Ideology of American Empire.» Summer 2003. *Orbis*. Web. 19 03 2013

²⁷ Miller, Samuel. «History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book.» Thesis. 2010. s. 97

²⁸ Casburn, Steve. «Lynne Cheney in Culture Wars.» Final Paper. 1996.s.15

edip “mantık ve gerçeğe yüz çeviremeyeceğimizi” yazar Cheney. Aydınlanma düşünürlerini takip etmeli ve “gerçek içinde yaşama arzusunu bulmalıyız... Çünkü cevap pekâlâ hayatta kalıp kalamayacağımızı belirleyebilir” sözleriyle mutlak bir gerçeğin varlığını ima eder. Günümüzde ise herhangi bir yüksek lisans öğrencisi kendi “mantık ve gerçek” algısının zamansız ve evrensel olmayıp kültür ve deneyimle şekillendirildiğini göstermekten mutluluk duyacaktır. Cheney’e göre, Foucault’nun uğursuz etkisi her yerdedir.²⁹

Cheney üniversitelerde sosyal bilimler alanında verilen derslerde ve bu alanda okutulan kitaplarda mutlak bir doğrunun ya da gerçeğin olmadığını altının çizilmesinden rahatsızlık duymaktadır. Cheney bu tarz bir düşüncenin temelini Foucault’un göreceli (relativist) bakış açısından ileri geldiğini ileri sürmektedir. Özellikle göreceli bakış açısının 1960’larda ivme kazandığını, bu dönemdeki birçok akademisyenin hiçbir doğrunun doğru olmadığı düşüncesinden hareket ederek, öğrencilerin politik görüşlerini manupile edip onları aktivist olmaya yönlendirdiğini ileri sürmüştür. Bu düşünceye sahip akademisyenleri bilimi aşağılamak ve yok emekle suçlayan Cheney, sosyal bilimlerin, akademisyenlerce kendi politik görüşlerini yaymak için bir araç olarak kullanıldığının da altını çizmektedir.³⁰

Cheney kendisini ve yandaşlarını toplum adına karar vermesi gereken elitler arasında görmekte, bazı meseleler üzerine mutlak doğruları bildiğini iddia etmektedir. “F. Scott Fitzgerald’ın yüksek aklın birbiriyle çatışan iki fikri aynı anda barındırabileceği düşüncesine katılmıyorum. Bazı doğruların ve yanlışların olduğuna inanıyorum, mesela Irak’ta kalmanın doğru olduğunu düşünüyorum. ‘Belki öyledir belki de değildir’ demek için herhangi bir temel olduğunu görmüyorum, çünkü bu doğru olan, Irak’ta kalmak, başladığımız işi bitirmek.”³¹ Ne olursa olsun Cheney’nin mutlak doğru olarak gördüğü bu düşüncenin tartışmaya oldukça açık olduğu ortadadır.

Cheney’nin Irak Savaşı hakkında savunduğu mutlak doğru örneklerine başka konularda da rastlamak mümkündür. Cheney’nin ilk politik mücadelesi *Afrikalılar* adlı bir PBS dizisine karşı vermiş olduğu mücadeledir. Cheney programı “propaganda” olarak nitelemişti zira program Afrika’nın tarihi problemlerini Avrupalıların sömürüsüne bağlıyordu. Cheney, NEH’nin adının

²⁹ Weiner, Jon. «Hard to Muzzle - The Return of Lynne Cheney.» *The Nation* 2 October 2000: 13-17. s. 16

³⁰ Cheney, Lynne. *Telling the Truth; Why Our Culture and Our Country Have Stopped Making Sense and What We Can Do About It*. New York, Simon and Schuster, 1996. s. 87-97

³¹ Cheney, Lynne. *American Conversation* Allen Weinstein. 30 Kasım 2005. Web. s. 17-18

jenerikten çıkartılması için ısrar etti ve kurumun diziyi finansal olarak desteklemesine onay vermedi – bu hareketleri daha sonra “özgür düşüncenin korunması” olarak isimlendirdi. Anlaşmazlık Cheney’nin kendi ürettiği politik doğruluk tanımına sahne ışığını çekmesine olanak sağladı.³²

Cheney’nin bu düşüncelerine karşı en büyük eleştiri, tarihin her zaman büküldüğünü ve hiçbir zaman tamamen doğru olmadığını bilinmesine karşın tarihin farklı yanlarına ve diğer bakış açılara değinmek öğrencilerin kritik düşünme becerilerini geliştirmekte kilit rol oynadığı düşüncesidir. Eğer ki gösterilen tüm tarihi figürler belli bir politik ya da ekonomik kalıplara göre seçilirse, öğrencilerin bu kalıplara uymayan figürlere verecekleri tepkiler toplum için çok daha tehlikeli bir anlam taşıyabilir.³³

İdeolojinin Araçları Kitaplar

Cheney, savunuculuğunu yaptığı muhafazakâr ideolojiyi ve tarih anlayışını en kestirme yoldan gelecek nesillere aktarmada kitapların önemli bir araç olduğunu vurgular. Bu amaç için çocuklara yönelik yazmış olduğu kitaplarda muhafazakâr düşüncenin temel prensiplerini sıklıkla vurgular. Yazdığı çocuk kitaplarının arkasındaki niyeti şöyle açıklamaktadır: “Ulusal tarihimizi gelecek kuşaklara daha iyi bir şekilde aktarmamız gerektiğini düşündüm.”³⁴ Cheney bir başka söyleminde ise ulusal tarihin kendisi için neyi içerdiğini şöyle özetler: “Umarım ülkemizin ne kadar şaşırtıcı, ne kadar çeşitli, ne kadar güzel, ne kadar özgür olduğunu anlayabilirler. Bir zamanlar Winston Churchill’in tarihin “güneşli yaylası” olarak gördüğü bir yerde yaşıyoruz ve umarım kitaplarım çocukların bunu anlamasına yardımcı olur.”³⁵ Kendi hikayelerini bu amaçta şöyle değerlendirmektedir: “Bu hikayelerin bize şu anki halimizin ne kadar da farklı olabileceğini anlamamızı sağladığını, ve bizi bizi yapan bu hikayeleri anlamadığımız sürece Amerikalı olduğumuz ve bu ülkede yaşadığımız için ne kadar şanslı olduğumuzu yeterince fark edemediğimizi düşünüyorum”.³⁶ Açıkça görülmektedir ki Cheney daha önce “günden güne

³² Weiner, Jon. «Hard to Muzzle - The Return of Lynne Cheney.» *The Nation* 2 October 2000.s. 13-17.

³³ Miller, Samuel. «History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book.» Thesis. 2010. s. 4

³⁴ A.g.e. s. 64

³⁵ A.g.e. s. 64

³⁶ Cheney, Lynne. *American Conversation* Allen Weinstein. 30 Kasım 2005. Web. s. 3

daha da azımız tarihimizin basit gerçeklerini bilerek mezun oluyor”³⁷ sözleriyle dile getirdiği şikayetinden ötürü harekete geçmiş, ABD'nin olumlu yanlarını çocuklara aktarmak için kitaplar yazmaya başlamıştır.

Bu süreçte Cheney, istemli ya da istemsiz bir şekilde temsil ettiği ideolojinin niteliklerini de eserlerine yansıtmıştır. Bu eserleri etkileyen düşüncelerin kökenlerine 1994'te yaşanan tartışmalarda da dile getirilmiştir. Bu açıdan Lynne Cheney'nin ünlü gazete yazısında yaptığı “Lessons from History” ve “National Standards” adlı iki farklı eğitim modeli önerisi arasındaki karşılaştırma onun desteklediği eğitim modelini ve aktarmak istediği tarihi kavramak için önem taşır. Cheney “Lessons from History”nin üç noktada “National Standards”lardan farklılık gösterdiğini yazar.

Birincisi “Lessons from History” zenginliğin zaman zaman bir ülke için pozitif kültürel etkilere sahip olabileceği fikrini de kapsamaktadır. 1815 ile 1850 arasındaki dönemin kavranması için öğrencilerin şehirlerin yükselişinin ve zenginliğin endüstriyel kapitalistlerin elinde birikmesinin kültüre nasıl bir olgunlaşma getirdiğini – mimarının yeniden dirilişi; tiyatronun yükselişi ve sanat akademilerinin kuruluşu ve gazeteler tarafından hızlanan bir “iletişim devrimi” – düşünmesi istenmektedir. Yapılan vurgu yaşanan olguların ülkeye pozitif etkilerinedir.³⁸

İkinci nokta “Lessons from History” Amerika Birleşik Devletleri'nin hataları konusunda dürüsttür fakat onu tasvip etmekten de kaçınmasıdır. “Lessons from History”de Amerikan Devrimini insanın özgürlük, eşitlik ve adalet için ebedi mücadelesinin bir ürünü olarak değerlendirilir. The National Standards ise, karşıt bir şekilde, “çoğul perspektiflere” yoğunlaşır ve Amerikan Devriminin belli grupların “çıkarlarına” nasıl hizmet edip etmediğini gösterir.³⁹ Üçüncü nokta ise “Lessons from History”nin ABD politik sistemi ve temsil kurumlarında yetişen bireylerin büyüklüğüne yaptığı vurgudur.⁴⁰

Birleşik Devletler'in sadece olumlu yanlarına odaklanan, farklı bakış açılarına yer vermekten kaçınan ve kahramanlar üreten “Lessons from History”i “örnek bir eğitim modeli olarak sunan Lynne Cheney, “National Standards”ın özellikle çok kültürlülük ve feminizm gibi çeşitli politik amaçlar için tarih eğitimi kullanan yeni bir grup akademisyen tarafından yazıldığını iddia

³⁷ Cheney, Lynne. *A Time for Freedom: What Happened When in America*. New York, NY: Simon and Schuster, 2005. s. xi

³⁸ Lynne Cheney, "The End of History," *Wall Street Journal* (Oct. 20, 1994)

³⁹ Lynne Cheney, "The End of History," *Wall Street Journal* (Oct. 20, 1994)

⁴⁰ Lynne Cheney, "The End of History," *Wall Street Journal* (Oct. 20, 1994)

etmektedir. Bu iddianın eleştirisinden önce Lynne Cheney'nin görüşlerinin daha detaylı bir şekilde incelenmesi gereklidir.

Çokkültürlülük

Amerika'daki tarih eğitimi tartışmalarında önemli bir yer teşkil eden çokkültürlülük meselesi Cheney'in gündeminin vazgeçilmez konularından biri olmuştur. Bu kavramana karşı tavrını net bir şekilde ortaya koyan Cheney çok kültürlü bir tarih eğitiminin çocukların Amerika'ya bakış açılarını bozacağına inanmaktadır. Cheney ilk çocuk kitabını yazışının sebebi olarak şunları yazar: "Uzun zamandır, National Endowment for the Humanities'in [Beşeri Bilimler için Ulusal Fon] başkanlığını yaptığım yıllardan beri, tarihi bilmenin öneminden bahsediyor ve öğretirken belki de işimizi gerektiği kadar iyi yapmadığımızı belirtiyorum."⁴¹

Cheney'nin çok kültürlülük karşıtı görüşlerine rağmen, yazdığı çocuk kitapları bazı eleştirmenler tarafından çok kültürlülüğe yer veren kitaplar olarak görülmüştür. Gerçekten de Cheney'nin çocuk kitaplarında Amerikan tarihinin çok kültürlü anlatımına farklı çevrelerden marjinalleşmiş kahramanlar ya da normal şartlarda geleneksel tarih kitaplarında rastlanmayan olaylar aracılığıyla daha belirgin bir vurgu yapılmıştır. Fakat kitapların dikkatli bir incelemesi bu farklı karakterlerin genel Amerikan değerleriyle beraber anıldığı, kendi etnik kimliklerinin mücadelelerini yansıtmadığını, asimile edildiğini göstermektedir. Cheney'nin verdiği tavizle ona aleyhte olan kimselerin dikkatini dağıtmış ve muhaliflerin ilgisi dağıtılmışken, kendi tarih anlatımının kalıplarını takip eden marjinalleşmiş tarihi figürleri yine kendi ideolojisini desteklemek için kullanmıştır.⁴²

Cheney'nin kitaplarında öne çıkartılan azınlıkların hepsi aynı geleneğin takipçisi olarak sunulmaktadır. Kendi durumlarını daha iyi hale getirmek için, bu bireyler başarılı olmak için gereken Anglo-Amerikan standartlarına uymuşlardır. Azınlıkları başarılı yapan sadece çok çalışmak, eğitim ya da hamaratlık değildi, fakat kurumsallaşmış ırkçılığa karşı yapılan sürekli mücadele bu kitaplarda onları başarılı kılan hikâyeler arasında anlatılmamaktadır.⁴³

⁴¹ Miller, Samuel. «History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book.» Thesis. 2010. s. 61

⁴² A.g.e. s. 28

⁴³ A.g.e. s. 73

Cheney'nin kitaplarında resmedilen yerlilerin neredeyse tamamı ya ABD'ye katkı sağlamakta ya da kapitalist karakteristik göstermekte olması politik bir tarih anlatımının bir başka kanıtıdır. Yerliler çoğunlukla kâşiflerin ve yerleşimcilerin ihtiyaçlarını karşılarken görülmektedir. Buna karşılık yerlilerin yerleşimciler ya da Birleşik Devletler tarafından gerçekleştirilen sosyal adaletsizliklere tepki gösterirken resmeden çok az örnek mevcuttur. Aslında, sadece yerlilere ayrılan yalnızca tek bir sayfa vardır.

Azınlıklardan örnek olarak alınan bireyler de başarıya giden Anglo-Amerikan yolda asimile edilmiş azınlıkları örneklemektedir. İlk temsil Cherokee'ler için ilk alfabeyi yaratıp kabilesinde okuma yazmayı yayan Sequoyah'dır. İkincisi Shawnee kabilesi lideri Tecumseh'dir. 1812 Savaşı'nda ABD'ye karşı İngilizler'i desteklemek için kurduğu yerli konfederasyonuna dair hiçbir bilgi sunulmamaktadır. Kitap, bunun yerine, Tecumseh'in sadece bir konfederasyon kurduğunu yazmakta, fakat konfederasyonun neden ne amaçla kurulduğundan bahsetmemektedir.⁴⁴ “Akademik değil politik bir mesele” olarak görülebilecek bu durum kahramanların kendi kültürlerinin değil, onların sahip olduğu Batılı değerlerin temsili niteliğindedir.

Protestocu bu liderin bu şekilde dâhil edilmesi ise özellikle ilginç, zira bu yerliler ile yerleşimciler arasında çatışma yaşanmadığını anlamını da taşımaktadır. Bu ise yerliler ile Birleşik Devletler yönetimi arasında hiçbir çatışma yaşanmadığı illüzyonunu yaratmaktadır. Buradan iki grup arasındaki ilişkilerin gerçeklikten uzak bir şekilde çatışmasız olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.⁴⁵ Bu tarihin politik amaçlar için kullanılmasının bir örneğini oluşturmaktadır. Yerlilerin mücadelesinde onların savaştığı kimseler asla belirtilmemiştir. Bu örneklerde Amerikalılar görünmez bir düşmanla savaşmakta, ya da yerliler hakları için savaşırken kime karşı savaştıkları hiç anlatılmamaktadır. Onlar bir amaç için savaşıp önlerindeki engelleri aşmaktan fazlasını yapmışlardı; mücadelelerinde başarılı oldular, ama düşmanları da vardı ve düşmanlarının kim olduğu da en az başarıları kadar önemli.⁴⁶

Lynne Cheney her ne kadar “herhangi bir kimseyi özellikle dışarıda bıraktığını sanmasa” da metinlerinde görülen anlatım onun çeşitli yollarla azınlıkları dışarıda bıraktığını göstermektedir. Çalışkanlık ve idealler için

⁴⁴ Cheney, Lynne. *A Patriotic Primer*, Simon and Schuster Books for Young Readers, 2002

⁴⁵ Miller, Samuel. «History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book.» Thesis. 2010. s. 74

⁴⁶ A.g.e. s.78

mücadele kavramları çerçevesinde herkesin başarılı olabileceğini fikrini öne süren Cheney, azınlıkları Batılı erdemlerle elde edilmiş başarılarla ilişkilendirerek aktarırken öteki kavramını da yok etmektedir. Herkesin eşit olanağa sahip olduğunu ve herhangi bir engeli aşabileceği fikrini aşıl原因an bu birlik, bir arada aynı kültüre aitlik, yaklaşımı azınlıkları sadece daha da fazla ötekileştiriyor.⁴⁷ Bir örnek olarak köleliğin kitaplardaki temsilleri basit kır yaşamının izlerini taşıyor. Köle sahipleri hiçbir zaman direkt olarak resmedilmiyor. Böylesi bir kölelik temsili, öğrencilerin neden bu kadar fazla kölenin kaçmak istediğini anlamamasına ve bu gerçekliğe yabancılaşmasına sebep olabilir.⁴⁸

Cheney'nin eserlerinde Afro-Amerikalılardan da neredeyse hiç bahsedilmemektedir. Onların başarılarına adanmış sadece bir sayfa bulunmakta. Resmedilen yerlilerin durumları ise Amerikan mitlerine entegre edilmiş bir halde. Resmedilen neredeyse her yerli Birleşik Devletler'e katkısıyla ya da kapitalist özellikleri ile beraber vurgulanmış bir durumda. Yerleşimciler ya da Birleşik Devletler yönetimi tarafından gerçekleştirilen sosyal adaletsizlikler karşı duran çok az figüre yer verilmiş durumda. Kölelerin sömürülmesi, yerlilerin ana vatanlarından edilmesi ve emperyalizmin kapitalist yanı metin içinde susturulmuş bir konumda. Bu tasvirler demokrasi formununun ve ekonomik sistemin diğerlerinden daha üstün olduğunu ifade ediyor. Son olarak, tüm kitaplar vatan severliği kişiyi gururla dolduran bir ritüel olarak gösteriyor. Bu inancı yaratarak, Cheney çocukların politik olarak bilinçsiz ve pasif kalmasını sağlıyor.⁴⁹

Özetle, Cheney Yerlileri Amerikan ideallerini takip eden Amerikalılar olarak sunmaktadır. Bu kolektif bir ulus kimliğinin yaratılışı için kilit rol oynamaktadır zira kolektif bir ulus kimliğinin yaratılışı bazı şeylerin hatırlanıp bazı şeylerin hatırlanmadığı, hatırlatılmadığı, bir süreçtir. Eğer ki bir ülke büyük görünmek istiyorsa, geçmişin, bugünün ve geleceğin hikâyeleri bu büyüklüğü resmetmelidir ve eğer ki vatandaşlar birleşik hayal ediliyorsa, anlatılar onların ulusal özelliklerini kanıtlamalıdır.⁵⁰ Bu egemen kültürün diğer kültürler üzerinde hegemonya kurması ile mümkündür. "Hegemonya evrenselleştiren bir

⁴⁷ A.g.e. s. 83

⁴⁸ A.g.e. s. 80

⁴⁹ A.g.e. s. 112-113

⁵⁰ Lampert, Jo. *Children's Fiction About 9/11: Ethnic, Heroic and National Identities*. New York, NY: Routledge, 2010. s.95-96

teoridir, bu nedenle sosyal ya da kültürel bağlamları etkilemekte.”⁵¹ farklı kültürlerin temsilcilerine somut yer vermekle beraber bu temsilcilerin evrenselleştirilmeye çalışılan değerleri temsil etmesine sebep olmaktadır.

Bir şekilde, Cheney eleştirmenlerinin bir kısmını yerlilerin tarihine dair kimi önemli isim ve tarihlere yer vererek susturmayı başarıyor. Fakat bunların önemini açıklamıyor. Sadece bazı seçimleri Anglo-Amerikan başarı yolunu örneklendiriyor, fakat bu bireylerin çektiği sıkıntıları aktarmıyor. Diğer azınlıklarda da görüleceği gibi, Cheney yerlilerin ötekiliğini yok ederek yerine Amerikan tarihine katkılarını ön plana çıkartıyor ve bu şekilde daha da ötekileştiriyor.⁵²

Vatanseverlik ve Kahramanlık

Cheney, yazmış olduğu çocuk kitaplarında Amerika'nın sahip olduğu vatanseverlik ve kahramanlığın önemli değerler olduğunu söyler. *America: Patriotic Primer* kitabında Amerika tarihinde önemli olay ve kişiler hakkında ağırlıklı olarak görsel malzemeler kullanarak bu kavramları çocuklara aktarmaya çalışır. Kitapta genç okuyucuların anlamakta güçlük çekeceği soyut fikirleri barındıran sayfalara da rastlanmaktadır. Mesela “Amerika için A, sevdiğimiz bu diyara” Bu aslında, bırakın bir çocuk için, yetişkin bir kimse için bile anlaması güç bir ifade. Amerika tam olarak nedir? Eğer ki sayfada basılı olan şey Amerika ise, Amerika Dört Temmuz'daki havai fişek gösterisi sırasında görülen New York'tur. Bu metin hangi diyardan bahsetmektedir?⁵³

Cheney'nin kitaplarında bahsi geçen vatanseverlik pasif vatanseverliktir. Pasif vatanseverlikle kelimenin göklere çıkartıcı anlamına vurgu yapılmaktadır. Bu vatandaşların buldukları ülkenin büyüklüğünü takdir ettikleri fakat politik arenayı şekillendiren rollere dâhil olmamaları demek oluyor.⁵⁴

Hyde'a göre kahramanlar toplumun ahlaki pusulalılığını yapacak materyalleri üretir, insanın büyüklüğünü anlamak için yol gösterir ve böylece toplumun üyelerine sınırlı bir varlığın ölümünün ardından başkalarının

⁵¹ Laclau, Ernesto, Judith Butler ve Slavoj Žižek. *Contingency, Hegemony, Universality: Contemporary Dialogues on the Left*. New York, NY: Verso, 2000.

⁵² Miller, Samuel. «History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book.» Thesis. 2010. s.77

⁵³ A.g.e. s.84

⁵⁴ A.g.e. s.88

kalplerinde yaşaması için ne yapması gerektiğini gösterir.⁵⁵ Cheney'nin seçtiği kahramanların böylesi sınırlı bir çerçeveden olması onun topluma vermek istediği yönün de göstergesi olmaktadır.

Pasif vatanseverliğe yapılan vurguya kahramanların dışında da rastlamak mümkündür. Cheney, seçim kampanyasının ya da oylama sürecinden hiç bahsetmemektedir. Bir göreve seçilmeye yazgılı olanların bunu zaten kendi başarılarıyla yapacağı söylenmektedir. Fakat kitaplardaki pek çok insan bu hakkın onlara verilmesi için çaba harcadı. Böylesi bir yaklaşım bu hakkı elde etmek için yapılan fedakârlıkların ve bu hakkın öneminin göz ardı edilmesi demektir.⁵⁶

Amerika'nın mirasına dair bu anlatılar geçmişin kusurlarını örtmek için bir araç olarak kullanılmaktadır. Çatışmaların göz ardı edilip göklere çıkartıcı pasif bir vatanseverliğin ön plana çıkartılması kusursuz ve ideal bir Amerikan sunuyor.

Lynne Cheney *Telling the Truth*'da şu sözleri paylaşır: "Elbette eski mitlere geri dönmemeli, Columbus ve diğer Avrupalı kâşiflerin çoğunlukla gaddar olduğunu öğrencilerden saklamamalıyız. Ama gaddarlık yerli kültürlerde de mevcuttu – en az diğeri kadar aktarılması gereken bir durum. Ve ayrıca Avrupalılar hakkında övülesi pek çok detay da mevcut, nihayetinde hukuk, eğitim ve politik kurumlarımızın temellerini onlar atmıştı." Ne yazık ki Cheney, söylemlerinin aksine Amerikan Tarihi'nin pek çok gerçeğini öğrencilerden saklamaya yönelik bir ideolojiyi savunmaktadır.⁵⁷

Vatanseverlik, çalışkanlık ve kahramanlar hem neo-muhafazakâr hem de neo-liberal kanadın ortak temalarını oluşturmaktadır. Bu fikirlere olanak sağlamak içinse bu idealleri besleyecek birincil kaynaklara ihtiyaç vardır. Şenlikli motiflerle doldurulan sayfalarda yaratılan Amerikan tarihinin ütöpik versiyonu, ABD'nin kuruluşunda önemli rol oynamış kurucu babaların vücut bulmuş halleriyle ve lekesiz devlet kayıtlarıyla doludur Cheney her türlü yarayı ve kusuru kendi sihirli silgisi Amerikan Bayrağı ile örtüyor. Geçmişin trajedilerini göz ardı ederek özgürlük için savaşan kahramanların hikâyelerine odaklanıyor. Bu insanların başka insanların özgürlükleri ve hakları üzerinde

⁵⁵ Hyde, Michael J. «The Rhetor as Hero and the Pursuit of Truth: THE Case of 9/11.» *Rhetoric and Public Affairs* Vol 8. 2005. s.1-30

⁵⁶ Miller, Samuel. «History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book.» Thesis. 2010. s. 91

⁵⁷ Cheney, Lynne. *Telling the Truth; Why Our Culture and Our Country Have Stopped Making Sense and What We Can Do About It*. New York, Simon and Schuster, 1996. s.25

getirdiği kısıtlamalara değinmiyor. Kullandığı edebi araçlar sosyal reproduksiyona en iyi şekilde hizmet ediyor. Farklılıkları kutlayan kitaplarda bile aslında aynılık kutlanıyor. Kişileri, yerleri ve olayları seçimi tüm Birleşik Devletler vatandaşları tarafından benimsenecek tek ve birleştirici bir anlatım idealini destekliyor. Ülkenin kurulumuna dair hikâyeleri ve bu hikâyeleri anlatmak için seçtiği kahramanlar, tüm bunlar herhangi bir tartışmaya mahal verilmesine izin vermiyor. Çok çalışma ve azim modellerini ön plana çıkartarak başka şeyleri göz ardı ediyor.⁵⁸

Eleştiri

Tartışmanın kronolojisini çıkartmak için yaptığı araştırmada Weiner, Cheney'nin yazısından ancak üç ay sonra büyük bir gazetenin (*New York Times*) gerçekten standartların aktüel içeriğinden yola çıkılarak hazırlanan bir makale yayımladığını keşfetti. Makaleye göre, standartlar gerçekten de Avrupalı olmayan tarihe daha fazla ilgi göstermişti, fakat bunu Batı Medeniyeti'nin geleneksel olarak önemli figür ve olaylarının pahasına yapmış değildi.⁵⁹

Standartlar 6000 öğretmenin, yöneticinin, eğitimcinin ve velinin, Okul Kütüphaneleri Birliği'nden Sosyal Araştırmalar için Ulusal Konsey gibi otuz beş kurumla beraber, iki seneden uzun süren emeklerinin sonunda hazırlanmıştı. Standartlara üstünkörü bir bakış bile Cheney ve yandaşları tarafından yapılan eleştirinin gerçekçi ve samimi olmadığını gözler önüne sermeye yetiyor. Standartların ana içeriğini tartışmak yerine Cheney, gazete yazısının çoğunda 1000'den fazla öğretim önerisinden seçilmiş birkaç örneğe odaklanmıştı. Yazısının hiçbir bölümünde Cheney okuyucularına bu önerilerin aslında sadece öneri olduğunu, gereklilik olmadığını, aktarmamıştı. Cheney, standartların onaylanması halinde, bu önerilerin resmi bilgi olacağını ima ediyordu.⁶⁰

Peki standartlar üzerine yapılan tartışma nasıl olmuş da hızlıca bu yöne savrulmuştu? Cheney ilk eleştirisinde standartların kendisi yerine önerilen öğretim örneklerine eleştirmişti. Bu nedenle, tartışma konusu haline gelen standartların kendisinden çok bu örnekler olmuştu. Cheney standartlar henüz yayımlanmadan önce böyle bir eleştiri yapabildiği için, o ve onun destekçileri

⁵⁸ Miller, Samuel. «History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book.» Thesis. 2010. s. 113

⁵⁹ Siebenthaler, Donna J. *Letting Teachers Speak: The National History Standards Project and Its Consequences*. Tez. Auburn, Alabama: Auburn University, 2008.

⁶⁰ Casburn, Steve. «Lynne Cheney in Culture Wars.» Final Paper. 1996.

tartışmayı istedikleri gibi yönlendirebilmiş, NHSP'yi ve destekçilerini en başından savunma pozisyonuna geçirmeyi başarmışlardı.⁶¹

Cheney liberal ya da radikallerin kendi politik görüşlerini sınıflarda empoze etmeyi desteklediği bazı makaleleri alıntılanmış, fakat bu durumun akademide politikanın sabit değil de artan bir trend izlediğini gösteren istatistiki bir kanıt sunmamıştı. Anekdotlar tarafından bir trendin varlığı ispatlanamayacağı için, Cheney'nin akademik destekten yoksun tezleri de havada kalıyor.⁶²

Sonuç

Amerika'da Tarih eğitimi üzerinden yürütülen tartışmaların iki kutbu vardır. Bunlardan ilki vatandaşlık ve vatanseverlik içerikli, karmaşık olmayan ulusal bir doktrini öğretmeye çalışan geleneksel veya muhafazakar görüş; ikincisi daha evrensel bir bakış açısına, çoğulcu ve çok-kültürlü bir yaklaşıma sahip ilerlemeci modern dünya görüşüdür. Tarih eğitimi ve yazımında yaşanan değişim ve çatışmaların başlamasındaki en büyük etken sosyal ve siyasi alanda yaşanan değişimlerdir. Özellikle Yirminci Yüzyıl'ın başına gelindiğinde, Batı Avrupa ve ABD'nin köklü bir sosyal dönüşümden geçiyor olmaları ve o zamana kadarki haliyle tarihçiliğin bu dönüşümü açıklamada yetersiz kalması sosyal tarihçiliğin ortaya çıkması ve güçlenmesinde önemli unsurlarıdır. Sosyal tarihçilerin savundukları en önemli arguman doğrunun tamamıyla toplumsal bir şekilde yaratılmış göreceli(relativist) bir kavram olduğudur. Feminizm, çevre, çok-kültürlülük, eşitlik gibi düşünce ve kavramlar relativist düşüncenin yaygınlaştırdığı alanlardan bazılarıdır. Bu düşünce ve kavramlar, tarih yazımında etkisini göstermeye başladığında tarih yazımındaki bu değişime itirazlar da hemen dile getirilmiştir. Tarihçilerin yönelttiği itirazların odağında bu tür konuların tarihi bilimsel ciddiyetten uzaklaştırdığı ve bu konuların yüzeysel olduğu yer almaktadır. ABD bütün bu eleştirileri yapıp özümseydikten sonra ders kitaplarında değişime gitmiştir. Sosyal ve kültürel bakış açısı ders kitaplarında ve okul müfredatlarında yerleştirilmeye çalışılmıştır.

Bu farkındalık liberallerin özgürlükçü ve eleştirel bir Tarih anlayışının Amerika'da yerleşmesiyle oluşacak vatandaş modelinin idealliği konusunda

⁶¹ Siebenthaler, Donna J. *Letting Teachers Speak: The National History Standards Project and Its Consequences*. Tez. Auburn, Alabama: Auburn University, 2008.s. 40

⁶² Casburn, Steve. «Lynne Cheney in Culture Wars.» Final Paper. 1996.s. 4-5

müfredat oluşturma isteğini beraberinde getirir. Bunun karşısına “kahramanlar” ve “ötekiler” yaratarak ulus olma bilincini sağlamlaştırmak ulusal anlayışı benimseyen güçlü bireyler ve güçlü bir toplum yaratmayı isteyen muhafazakârların görüşü yerleşir. Tartışmaların Tarih eğitimini ve müfredatını düzeltme yolunda ne kadar katkı yaptığı tartışılabilir. Bu noktanın dikkate alınması gereken yönü Tarih eğitiminin yalnızca Tarih eğitimi olmadığı sonucuna varabilmektir. Tarih eğitiminin şekillendirilmesi diğer disiplinlerden nispeten farklı bir biçimde iktidar anlayışına, milliyetçiliğe, sosyolojik değişimlere vb. pek çok unsura bağlıdır.

İktidarlar, muhalifler, ideolojiler ya da rejimler çoğu zaman tarihten çok tarih eğitimine ihtiyaç duymuşlardır. Modern anlamda tarih eğitiminin geçirdiği değişimleri salt iktidar kavramı ile açıklamak mümkündür. Ancak bu gidiş yolu tarih anlayışının gösterdiği hızlı değişimi açıklamak için yeterli olmayacaktır. Tarihin açıklanmasında iktidarın yanında, toplumun ve tarihin öznesi olan insanın geçirdiği bütün değişimleri dikkate almak gerekmektedir. Milliyet kavramına bakışın değişmesi, kadının toplumdaki yerinin belirlenmesi sürecinde görülen değişiklikler, ırk kavramına bakış, göç, mübadele ve gündelik yaşam gibi hızla değişen olgular, bu olguların örneklendiği olayların hepsi tarihin açıklanması ve yazılmasında üzerinde durulması gereken nedenlerden bazılarıdır.

Amerika'da son dönemlerdeki tarih eğitiminin yapılandırılması konusundaki tartışmalar göstermektedir ki bu konuda yapılan tartışmaların hemen hepsinde mesele tarih dersi kitapları ve eğitiminin yeniden yapılandırılması gibi görünse de asıl düğüm noktası zihniyetler arasındaki kalın ve gözle görülür farklılıklardır. İktidarlar tarih eğitimini daima rejimi, sistemi ya da yalnızca iktidarlarını—kendi içinde veya dışarıya karşı—koruyup pekiştirmek için güdümlü bir şekilde vermek istemişlerdir. Bu nedenleri ortaya koyarken çıkış noktası olarak kabul gören alanlar her yaklaşımda farklılık göstermiştir.

KAYNAKÇA

A Nation at Risk: The Imperative for Educational Reform. A Report to the Nation and the Secretary of Education United States Department of Education by The National Commission on Excellence in Education ,April 1983.

Apple, Michael W. *Ideology and Curriculum 2nd Ed.* New York, NY: Routledge, 1990.

Casburn, Steve. *Lynne Cheney in Culture Wars*. Final Paper. 1996.

Cheney, Lynne. *A Time for Freedom: What Happened When in America*. New York, NY: Simon and Schuster, 2005.

Cheney, Lynne. *American Conversation* Allen Weinstein. 30 Kasım 2005.

Cheney, Lynne. *Telling the Truth; Why Our Culture and Our Country Have Stopped Making Sense and What We Can Do About It*. New York, Simon and Schuster, 1996.

Claes, Ryn. *The Ideology of American Empire*. Summer 2003. *Orbis*.

Farmer, Brian. *American Conservatism: History, Theory, and Practice*. Newcastle, UK: Cambridge Scholars Press, 2005.

Finn, C. E., Jr. National Standards: A Plan for Consensus. *Teachers College Record*, 91 (1) 1998.

Hollindale, Peter. *Ideology and the Children's Book. Literature for Children: Contemporary Criticism*, 1992.

Huntington, P. Samuel., *Conservatism as Ideology*, The American Political Science Review, Vol. 51, No. 2 (Jun., 1957).

Hyde, Michael J. *The Rhetor as Hero and the Pursuit of Truth: THE Case of 9/11. Rhetoric and Public Affairs* Vol 8. 2005.

Jonathan Zimmerman, *Whose America? Culture Wars in the Public Schools*, Harvard University Press, 2002.

Laclau, Ernesto, Judith Butler ve Slavoj Zizek. *Contingency, Hegemony, Universality: Contemporary Dialogues on the Left*. New York, NY: Verso, 2000.

Lampert, Jo. *Children's Fiction About 9/11: Ethnic, Heroic and National Identities*. New York, NY: Routledge, 2010.

Linda Symcox, *Whose History? The Struggle for National Standards in American Classrooms*, New York: Teachers College Press, 2002.

Marcuse, Herbert. *One Dimensional Man: Studies in the Ideology of Advanced Industrial Society*. Boston, MA: Beacon Press, 1991.

McGee, Michael Calvin. *The 'Ideograph': A Link Between Rhetoric and Ideology*. Burghardt, Carl R. *Readings in Rhetorical Criticism 2nd ed.* State College, PA: Strata Publishing, 2000.

Amerika'daki Neo-Muhafazakar, Liberal Tarihçilik Çatışması ve Lynne Cheney

Miller, Samuel. *History in the Making: The Impact of Ideology in Lynne Cheney's Children's Book*. Thesis. 2010.

Siebenthaler, Donna J. *Letting Teachers Speak: The National History Standards Project and Its Consequences*. Tez. Auburn, Alabama: Auburn University, 2008.

Small, Robin. *Marx and Education*. Burlington, VT: Ahsgate Publishing Limited, 2005.

Smith, Kevin B. *The Ideology of Education: The Commonwealth, the Market, and America's Schools*. Albany, NY: State University of New York Press. 2003.

Ulanowicz, Anastasia. *Preemptive Education: Lynne Cheney's America: A Patriotic Primer and the Ends of History*. *Children's Literature Association Quarterly* Kış 2008.

Weiner, Jon. *Hard to Muzzle - The Return of Lynne Cheney*. *The Nation* 2 October 2000